

vlastiveda

PREKLADOVÝ SLOVNÍK ZÁKLADNÝCH POJMOV PRE ZÁKLADNÉ ŠKOLY VLASTIVEDA / КРАЄЗНАВСТВО

slovensko-ukrajinský/словацько-український

Zostavovatelia

PaedDr. Anita Halászová, PhDr. Janka Píšová, PhD.

Preklad

Mgr. Tatiana Valentová, Lesia Gorovenko

Recenzenti

Mgr. Peter Gregorík, PhD., PhDr. Jitka Maříková Tůmová

Grafická úprava

Ing. Gabriela Némethová

Návrh obálky a ilustrácie

Margo Uralskaia

Materiál je intelektuálnym výstupom projektu č. 2019-1-SK01-KA201-060698 Slovenčina pre deti cudzincov – pomôcka pre pedagógov a rodičov pri inklúzii detí cudzincov do výchovno-vzdelávacieho procesu v Slovenskej republike, ktorý bol financovaný Európskou úniou v rámci programu Erasmus+

Podpora Európskej komisie, na výrobu tejto publikácie nepredstavuje súhlas s obsahom, ktorý odráža len názory autorov, a Komisia nemôže byť zodpovedná za prípadné použitie informácií, ktoré sú v nej obsiahnuté.

Vydal: © Štátny pedagogický ústav, Pluhová 8, 831 03 Bratislava

Rok vydania: 2021

ISBN 978-80-8118-253-2

EAN 9788081182532

Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

A

adresa *adresy* адреса**adresa bydliska** адреса місця проживання**adresa školy** адреса школи**atlas** *atlas* атлас**auto** *autá* автомобіль, авто, машина**autobus** *autobusy* автобус

B

baňa *bane* шахта**bezpečnostné pravidlá** правила безпеки**bicykel** *bicykle* велосипед**budova** *budovy* будівля**bydlisko** *bydliská* місце проживання

C

cesta *cesty* дорога**cestovať** *cestuje cestujú* nedok.

подорожувати

cestovný ruch дорожній рух**cintorín** *cintoríny* цвинтар**vojenský cintorín** військове кладовище

Č

časová priamka часова пряма

D

dedina *dediny* село, селище**deň** *dni* день**sviatočné dni** святкові дні**dial'nica** *dial'nice* автострада**div** *divy* чудо, диво**prírodné divy** дива природи**divadlo** *divadlá* театр**dolina** *doliny* долина**dom** *domy* дім, будинок**doprava** транспорт**nákladná doprava** вантажні перевезення**osobná doprava** особистий транспорт**pozemná doprava** наземний транспорт**vodná doprava** водний транспорт**vzdušná doprava** повітряний транспортdopravné značky ↗ **značka****dopravný prostriedok** транспортних засобів

E

erb *erby* герб

F

farba *farby* колір**fontána** *fontány* фонтан**fotografia** *fotografie* фотографія

G

galéria *galérie* галерея**glóbus** *glóbusy* глобус

H

hornina *horniny* скала**hrad** *hrady* замок**hradby** об'єк. romn. кріпостні стіни, вали, огорожа**hranica** *hranice* кордон**hymna** *hymny* гімн

CH

chodník *chodníky* тротуар, пішохідна зона**chov** *chovy* розведенняchránená krajinná oblasť ↗ **oblasť**chránené oblasti ↗ **oblasť**chránené územie ↗ **územie**

I

ihrisko *ihriská* дитячий майданчик

J

jar *jari* весна**jarná rovnodennosť** весняне рівноденняjarné prázdniny ↗ **prázdniny**jarné sviatky ↗ **sviatok**

jaskyňa *jaskyne* печера

ľadová jaskyňa льодова печера

jazero *jazerá* озеро

jeseň *jesene* осінь

jesenná rovnodennosť осіннє рівнодення

jesenné prázdniny ↗ **prázdniny**

juh південь

juhovýchod південний схід

juhozápad південний захід

K

kaplnka *kaplnky* каплиця

kaštieľ *kaštiele* замок

kino *kiná* кінотеатр

kláštor *kláštory* монастир

kmeň *kmene* плем'я

knižnica *knižnice* бібліотека

kompas *kompasy* компас

kostol *kostoly* церква

kostolík *kostolíky* церковниця

drevený kostolík дерев'яна церковниця

kotlina *kotliny* котел

kraj *kraje* край

krajina *krajiny* країна, пейзаж

miestna krajina місцевий пейзаж

kras *krasy* карст

kronika *kroniky* хроніка, літопис

kúpele респ. санаторій, курорт

kvapel' *kvaple* бурулька

L/L'

ľadovec *ľadovce* льодовик

láva *lávy* лава

legenda *legendy* легенда

les *lesy* ліс

bukový les буковий ліс

dubový les дубовий ліс

ihličnatý les хвойний ліс

listnatý les листяний ліс

lužný les заплавний ліс

smrekový les смерековий ліс

letisko *letiská* аеропорт

letné prázdniny ↗ **prázdniny**

leto *letá* літо

lod' *lode* корабель

lov *lovy* полювання

lúka *lúky* луг

M

mapa *mapy* карта, мапа (географічна)

mapa krajiny карта (мапа) країни

vlastivedná mapa краєзнавча карта (мапа)

mesto *mestá* місто

banské mesto шахтарське місто

hlavné mesto столиця

krajské mesto обласний центр

kúpeľné mesto курортне місто

mierka *mierky* масштаб

kreslená mierka зображення масштабу

mierka mapy масштаб карти

mláďa *mláďatá* дитинча

močiar *močiare* болото

more *moria* море

most *mosty* міст

múzeum *múzeá* музей

N

nádrž *nádrže* резервуар

vodná nádrž водосховище

námestie *námestia* площа

nížina *nížiny* низовина

noc *noči* ніч

Nový rok Новий рік

O

obdobie *obdobia* пора, сезон, період

ročné obdobie пора року

obec *obce* населений пункт, село,

територіальна одиниця

oblasť *oblasti* область, регіон

chránená krajinná oblasť заповідна

ландшафтна зона

chránené oblasti заповідні території, зони

obyvateľ *obyvatelia* мешканець

oddych відпочинок

odpad *odpady* сміття, залишки, відходи

P

památihodnosť *památihodnosti* пам'ятка
památník *památníky* пам'ятник
pamiatka *pamiatky* пам'ятка
historická pamiatka історична пам'ятка
kultúrne pamiatky культурні пам'ятки
kultúrnohistorická pamiatka культурно-історична пам'ятка
prírodné pamiatky природні пам'ятки
Pamiatka zosnulých (Dušičky) День поминання померлих
park *parky* парк
národný park національний парк
pasienok *pasienky* пасовища
pečať *pečate* печатка
pieseň *piesne* пісня
plán *plány* план
plán cesty план подорожі
plán obce план населеного пункту
pleso *plesá* гірське озеро
pohorie *pohoria* гірський масив, гори
pole *polia* поле
potok *potoky* потік, струмок
povešť *povesti* переказ, легенда
prales *pralesy* праліси
prameň *pramene* джерело
minerálne pramene мінеральні джерела
prázdniny *romn.* канікули
jarné prázdniny весняні канікули
jesenné prázdniny осінні канікули
letné prázdniny літні канікули
zimné prázdniny зимові канікули
predok *predkovia* предок
priehrada *priehrady* дамба
priechod pre chodcov пішохідний перехід
priepasť *priepasti* провалля, прірва
priesmyk *priesmyky* перевал
príroda природа
prístav *prístavy* порт
púšť *púšte* пустеля

R

radnica *radnice* мерія
región *regióny* регіон

rekreácia *rekreácie* оздоровчий відпочинок
republika *republiky* республіка
samostatná republika самостійна республіка
Slovenská republika Словацька Республіка
rezervácia *rezervácie* заповідник
mestská pamiatková rezervácia міський культурний заповідник
prírodná rezervácia природний заповідник
rieka *rieky* ріка, річка
rodák *rodáci* уродженець
významný rodák знаменитий уродженець
rybník *rybníky* став, ставок

S

semafor *semafory* semaфор, світлофор
sever північ
severovýchod північний схід
severozápad північний захід
sidlo *sidla* поселення, місцезнаходження (юридична адреса)
vidiecke sídla сільські поселення
skala *skaly* скала
skamenelina *skameneliny* скам'янілості
skanzen *skanzeny* музей просто неба
smer *smery* напрямок
smer na sever напрямок на північ
socha *sochy* скульптура
sopka *sopky* вулкан
starostlivosť догляд, турбота, піклування
starostlivosť o zdravie піклування, турбота про здоров'я
starostlivosť o zver v zime турбота про диких тварин в зимовий період
starostlivosť živočíchov o mláďatá турбота тварин про потомство
sútok *sútoky* злиття
svetová strana сторона світу
sviatok *sviatky* свято
jarné sviatky Весняні свята
veľkonočné sviatky Великодні свята
zimné sviatky Зимові свята

Š**škola školy** школа**štát štáty** країна, держава**susedné štáty** сусідні країни, держави,
країни-сусідиštátna vlajka ↗ **vlajka****štátny symbol** державний символ**štátny znak** державний герб**štít štíty** щит**T****tieň tiene** тінь**poludňajší tieň** полуденна тінь**továreň továrne** завод**tradícia tradície** традиція**U/Ú****ulica ulice** вулиця**úroda úrody** урожай**územie územia** територія, зона**chránené územie** заповідна зона,
заповідник**V****Veľká noc** Паска, Великдень**veža veže** вежа**Vianoce** ромп. Різдво**vlajka vlajky** прапор**štátna vlajka** державний прапор**vlak vlaky** потяг**voda vody** вода**podzemná voda** підземна вода**vodný tok** водний потік**vodopád vodopády** водоспад**vodstvo** водна система**vojna vojny** війна**druhá svetová vojna** Друга світова війна**prvá svetová vojna** Перша світова війна**vrch vrchy** пагорб, гора**východ** схід**výlet výlety** похід**vzdušná čiara** повітряна лінія**Z****záhrada záhrady** сад**zámok zámky** замок**západ** захід**zber** збір**zber úrody** збір урожаю**zima zimy** зимаzimné prázdniny ↗ **prázdniny**zimné sviatky ↗ **sviatok****značka značky** вказівник, вказівний знак**dopravné značky** дорожні знаки**turistické značky** туристичні знаки**znaky na mape** знаки (символи) на карті
(мапі)**zoologická záhrada** зоопарк**zrúcanina zrúcaniny** руїна**zver** звір**Ž****železnica železnice** залізниця**živočích živočíchy** тварина